

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 53.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 10. maja 1940

Cena posamezni številki din 1'50

Pospeševanje domače podjetnosti

Dejansko je že obtožba razmer, če je treba še posebej naglašati potrebo pospeševanja domače podjetnosti. A pri nas je treba to naglašati, ker se dejansko prav nič ne stori, da bi se vsaj malo olajšale težave domačim podjetnikom. Ne v trgovini, ne v industriji in ne v obrtu ni mogoče konstatirati, da bi se domača podjetnost res količkaj pospeševala.

Tako se n. pr. naši obrtniki pritožujejo že leta in leta proti neobjektivni konkurenci, ki jo razne kaznilnice, ki vse njih pritožbe so bile bob ob steno. Kaznilnice delujejo nadalje, se pretvarjajo v male tovarne in tudi že velike obrate, kakor da se kaznjenci ne bi mogli uporabiti na drug način njim primernejše. Tudi v boju proti konkurenci tujih fabriških podjetij so obrtniki izgubili bitko. Osebni interesi nekaterih posameznikov z dolgoletnimi zvezami so veljali več ko boj za obstanek deset in desetisočev obrtnikov. Kar se je dosedaj storilo za obrtnike, so usluge, ki so bile večinoma izkazane le v nebitvenih rečeh in niti glede pavšalizacije pridobnine niso mogli obrtniki doseči vsega tega, kar so zahtevali.

Tudi domači industrijski podjetnik ima več ko zadosti vzroka, da se pritožuje zaradi neupoštevanja njegovih interesov po oblastvih. Marsikateri domači industrialec je moral gledati, kako so se dovoljevale velikim tujim industrijskim podjetjem velikanske carinske in druge ugodnosti, dočim te zanj niso veljale. Zaman so tudi bile njegove pritožbe proti davčni neenakosti, ko so največja tuja podjetja plačevala primeroma silno nizke davke, dočim se je domačim davčno breme kar vsako leto zviševalo. Pri tem pa je treba poudariti še to žalostno resnico, da niti samoupravna telesa niso prav nič pospeševala domače podjetnosti, temveč nasprotno z vedno novimi davčnimi bremenimi je mala domačim podjetjem konkurenčno sposobnost v boju s tujimi. In kaj se je storilo, da bi se domači industriji pomagalo s krediti? Kaj se je storilo, da bi se domači industriji res zagotovila prednost pri državnih dobavah? Kaj se je storilo, da bi se domačemu podjetniku vsaj nekoliko pomagalo, ko ustanavlja novo podjetje? Nič in zopet nič, je edini odgovor na vsa ta vprašanja.

Še prav posebno pa mora konstatirati domači trgovec, kako se njegovi življenjski interesi niti najmanj ne upoštevajo. V boju proti prodajalnicam tujih fabričnih podjetij, je domači trgovec popolnoma podlegel. Niti v boju proti tujim veleblagovnicam ni mogel trgovec doseči pravega uspeha, pa čeprav so bili v tej zahtevi absolutno solidarni vsi trgovci Jugoslavije. Pohod tujega kapitala v domačo trgovino se ni prav nič oviral, čeprav nam je v domači trgovini tuji kapital absolutno nepotreben.

Kako malo se upoštevajo interesi domače trgovine, se zlasti vidi pri postopanju oblasti proti kartelom. Nedvomno je, da v večini teh kartelov odloča tuji kapital, notorično je nadalje, da so glavni povzročitelji draginje ravno karteli,

a prav tako notorično je, da se proti kartelom nič ne ukrene. Imamo sicer uredbo o kartelih, imamo tudi državno nadzorstvo nad karteli, a vse to je brez cene, ker v praksi vse to nič ne velja. Zadostuje, če spomnimo le na boj trgovcev s tekočimi gorivi proti vsemogočnemu benecinskemu kartelu. Čeprav so zahtevali trgovci s tekočimi gorivi samo to, kar je

v interesu države, vendar niso mogli prodreti s svojimi zahtevami.

Če pa se domači trgovci niso ščitili niti v boju proti tujemu velekapitalu, kar je bila dolžnost oblasti in kar je še posebno njih sveta dolžnost v sedanjih časih, kako naj pričakujemo, da bi se ščitili domači trgovci tudi v drugih vprašanjih.

In tako smo prišli do tega, da pada podjetnost domačih ljudi, ker ne morejo računati na oporo tam, kjer bi jim morale biti zagotovljene. Če pa pada podjetnost, potem pada tudi aktivnost v gospodarskem življenju, potem nazaduje gospodarska sila naroda. To danes tudi občutimo, ker se naša podjetnost ne pospešuje.

državi je bilo takoj razglašeno vojno stanje.

Amsterdam, 10. maja. Holandska kraljica Vilhelmina je izdala na svoj narod proglas, v katerem pravi, da je Nemčija prekršila holandsko nevtralnost ter Holandijo napadla. Ljudje naj bodo mirni, zakaj holandska vlada bo proti napadalcu storila svojo dolžnost.

Amsterdam, 10. maja. Holandsko vrhovno poveljstvo je takoj po sprejemu nemškega ultimata spravilo v akcijo ves obrambni aparat. Holandija je napovedala Nemčiji vojno. Odprli so takoj vse zapornice ter spustili vodo na obmejno ozemlje, da bi preprečili napredovanje nemških motoriziranih enot.

New York, 10. maja. Havas: Ameriške radijske postaje sporočajo, da so bili Rotterdam, Haag in Amsterdam ter bližnja letališča bombardirana. Razen tega so se spuščali iz nemških letal vojniki, ki so bili oblečeni v holandske uniforme. Nemške čete so prekorračile mejo pri Rührmondu ter prodirajo v Belgijo čez reko Meuse.

Bern, 10. maja. Nemški radio je ponoči ob 0.15 oddajal izjavo propagandnega ministra dr. Göbelsa, da je nemška vlada poslala ponoči belgijski, holandski, luksemburški vladi ultimatum, v katerem pravi, da so dogodki od zadnje jeseni dalje kazali, da mislita Anglija in Francija napasti Belgijo in Holandijo ter Luksemburg, o tem so pričale tudi razne vojaške priprave ter vpoklici čet v Belgiji in Holandiji. Nemčija je zadnje čase dobila vse dokaze za to, da bo do angleškega in francoskega napada res prišlo. Razen tega je bilo ugotovljeno, da so angleški in franc. vojniki že v Belgiji in Holandiji in da angleška letala uporabljajo holandska letališča za napade proti Nemčiji. Zaradi tega je bila Nemčija prisiljena, da zavaruje belgijsko, holandsko in luksemburško nevtralnost in je kanceler Hitler dal generalnemu štabu nalog, naj izvede vse potrebne ukrepe. Nemška vlada je holandsko, belgijsko in luksemburško vlado obvestila o teh ukrepih in o listih, ki jih bo še sprejela.

London, 10. maja. (Reuter): Vrhovno poveljstvo nizozemske vojske je uradno objavilo, da so ob 3. zjutraj nemške čete prekorračile nizozemsko mejo. Istočasno je bilo izvedenih več napadov na nizozemska letališča. Protiletalski topovi in oddelki nizozemske vojske so stopili v akcijo in so napade odbili. Več oddelkov nemških vojakov, ki so se spustili s padali, je bilo ujetih, deloma tudi v okolici Haaga.

Washington, 10. maja. (Reuter): Čim je izvedela ameriška vlada za vkorakanje nemške vojske v Nizozemsko, Belgijo in Luksemburg, je imel zunanji minister Hull z višjimi uradniki zunanjega ministrstva in diplomatskimi predstavniki večurne konference v zunanjem ministrstvu.

Takoj je bil obveščen o invaziji tudi predsednik Roosevelt. Podtajnika za zunanje zadeve Sumner Welles so iz njegovega stanovanja poklicali v zunanje ministrstvo.

Vsi krediti za Nizozemsko in Belgijo v Zedinjenih državah so bili takoj zaprti.

Ameriško poslaništvo javlja, da je luksemburška vlada zapustila luksemburško ozemlje.

Sovjet. Rusija in Jugoslavija

Beograjski »Trgovinski glasnik« je objavil naslednji članek g. M. Markovića, ki bo gotovo zanimal tudi naše bralce.

Ob članku g. V. Miovića »O Sovjetski Rusiji in Jugoslaviji«, v katerem se naglašja, da imamo mi Južni Slovani v Sovjetski Rusiji prijatelja, smatram za svojo dolžnost, da navedem nekatere činjenice, katerih priča sem bil.

V novembru 1934. sem obiskal Sovjetsko Rusijo v zvezi z nekimi nenavadnim poslom, t. j. z realizacijo nekih dragocenosti, ki so jih lastniki — sedaj begunci — za časa revolucije skrili. Moral sem torej odigrati vlogo junaka iz fantastične zgodbe: »iskalca zakopanega zaklada«. Ni moj namen, da opisujem ta dogodek. O njem so svoje dni mnogo pisali evropski listi, pa tudi naši.

Kot bivši ruski gojener, ki sem poleg tega bival v Rusiji več ko 20 let ter bil objektivno opazovalec dogodkov od l. 1917. do 1920., poznam do zadnje podrobnosti to deželo in njen narod ter morem podati pravo sliko vsega onega, kar sem videl.

Čeprav smo se z ruskimi funkcionarji, s katerimi sem sodeloval v omenjenem poslu, dogovorili, da politiko izključimo iz naših razgovorov, je vendar veliki dogodek, ki je tedaj vznemiril vso Jugoslavijo, preprečil, da bi ostali zvesti temu dogovoru. Ta dogodek je bila tragična smrt našega kralja Aleksandra.

Pri komentiranju tega dogodka s sovjetskimi predstavniki, ki so bili na precej vodilnih položajih, je bilo meni med drugim izrečeno tudi to priznanje, da so bile vse iz sreča prihajajoče scene kakor klečanje naroda na ulicah za čas pogreba najbolj očitni dokazi, da je bil visoki pokojnik v resnici pravi narodni vladar in da je kot takšen užival odkritosrčno ljubezen svojega naroda. Istočasno sem bil tudi opozorjen na besede, ki so se slišale ob tem dogodku na nekih visokih mestih v Moskvi: »Naj ne pozabi zahrbtni sovražnik jugoslovanskega naroda, da so poleg jugoslovanskih bajonetov tudi še bajoneti Sovjetske Rusije!«

Takšna je torej stvar glede simpatij do južnih Slovanov na višjih sovjetskih krogih. Sedaj se samo postavlja vprašanje, kaj o nas mislijo ostali sloji naroda. To zlasti z ozirom na to, ker je bila izvedena v Rusiji popolna nivelizacija duhovnih vrednot. Tako je bil nekoč nekdo z dušo in telesom, pa tudi po potnem listu Rus in Slovan. Toda sedaj? Sedaj je, čeprav po potnem listu internacionalist, ostal po svoji naravi še vedno isti Rus s svojo prejšnjo mehko dušo, širokogrudnostjo in neko sentimentalnostjo za svoje rodne brate. To je tudi razumljivo, ker kri ni voda, narava pa je večna. Mi južni Slovani pa smo od vseh Slovanov najbolj sorodni Rusom po duhovnem ustroju.

A tudi sam sovjetski internacionalizem ne gre tako daleč, da bi negiral sam pojem o plemenu. Rus je pri njih še nadalje ostal Rus, Ukrajinec — Ukrajinec, Georgijev — Georgijev itd. Vsi so postali tako rekoč samo ena rodovina pod imenom SSSR.

Za časa svojega bivanja v Rusiji sem prebrodil Sovjetsko Rusijo od njene zapadne meje na vzhod tja do Rjazana v smeri proti Sibiriji ter severne meje na jug vse do Črnega in Azovskega morja. Obiskal sem skoraj vsa središča evropske Rusije kakor Leningrad, Moskvo, Kijev, Odeso, Poltavo, Dnjepopetrovsk z znamenitim »Dnjeprostrojem«, Kursk, Rostov na Donu, Rjazan in tudi njih manchester — Ivanovozensk na severu v smeri proti Murmansku. Seznanil sem se na kraju samem z njihovim znanim »kolhozom« (kolektivno kmetijsko gospodarstvo) in s sovhozom (državno kmetijsko gospodarstvo). Nekoč pa se mi je nudila prilika, da sem potoval od Kijeva do Ode-se v vagonu, ki je bil rezerviran za vojaške osebe. V njem so bili skupno nameščeni oficirji in vojaki (kakor je to pri njih v navadi). Z eno besedo: imel sem priliko, da sem prišel v dotik z najširšimi sloji ruskega naroda.

Kot Srb iz Beograda sem užival skoraj povsod posebno pozornost vseh, s katerimi sem prišel

Moskovska pogajanja pred ugodnim zaključkom

Iz Moskve poročajo, da je bil pri pogajanjih med jugoslovansko in sovjetsko delegacijo že dosežen načelen sporazum in da bodo pogajanja že ta teden zaključena. Nadalje se poroča, da se bodo sedaj vodila še druga pogajanja, kakor zlasti o uvedbi direktne zračne zveze med Moskvo in Beogradom čez Sofijo.

Jugoslovanska delegacija je bila pred nekaj dnevi sprejeta tudi od predsednika sveta narodnih komisarjev Molotova, 2. maja pa tudi od Stalina.

V moskovskih krogih se govori,

da so skušale neke tuje države doseči, da do tega sprejema ne bi prišlo, da ne bi kazalo, kakor da hoče Rusija obnoviti z Jugoslavijo še druge odnose kakor samo trgovinske.

Kakor pa vse kaže, so pogajanja že tako uspešno napredovala, da se je govorilo tudi o obnovi političnih in diplomatskih odnosov.

V čast jugoslovanske delegacije so bile prirejene številne svečanosti. Pri tej priliki se je mnogo govorilo tudi o nekdanjih zvezah med Rusijo in Srbijo.

Nemčija napadla Nizozemsko, Belgijo in Luksemburg Napadene države zaprosile pomoč zaveznike

Pariz, 10. maja. V prvih jutranjih urah so nemške čete, ki so se zadnje dni zbirale vzdolž holandske in belgijske meje — vdrlje na holandsko, belgijsko in pa luksemburško ozemlje. Čeprav so nemški odgovorni državniki zadnje dni izjavljali, da bo Nemčija spoštovala njihovo nevtralnost. Zdi se, da sta belgijska in holandska vlada poklicali na pomoč francosko in angleško vojsko.

Belgijska vlada je poklicala na pomoč Francijo in so francoske severne armade dobile povelje, naj vkorakajo na belgijsko ozemlje. Belgijska vlada je poslala francoski vladi nujno prošnjo, naj ji Francija pomaga ohraniti njeno samostojnost.

Podobno prošnjo je poslala Belgija tudi Angliji.

Belgijski radio je razglasil splošno mobilizacijo v Belgiji. Po vsej

Delniška družba pivovarne

» UNION «

Poštni predal št. 45

Telefon št. 23-10 in 23-11

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani

Priporočila svoje izborne izdelke, in sicer:

SVETLO IN ČRNO PIVO

V SODIH IN STEKLENICAH

Pekovski kvas, čisti rafinirani špirit

Občni zbor Združenja trg. v Škofji Loki

Združenje trgovcev v Škofji Loki je naše najmlajše združenje, saj je bilo ustanovljeno šele pred tremi leti. Navzlic svoji mladosti pa deluje združenje zelo dobro in prva uprava združenja je mogla na zadnjem občnem zboru predložiti svojemu članstvu zelo aktivno bilanco in pokazati lepe uspehe svojega delovanja. Zato je tudi članstvo izreklo upravi pri volitvah znova svoje zaupanje. Po zaključku prve triletne dobe stopa škofjeloško združenje v trdni stanovski zavesti in močni delovni volji v novo dobo dela za napredek trgovskega stanu in slovenskega gospodarstva.

Občni zbor Združenja trgovcev v Škofji Loki je bil v četrtek, dne 25. aprila v mali dvorani Sokolskega doma v Škofji Loki. Občni zbor ni bil tako dobro obiskan kakor prejšnji občni zbori. Skoraj vsa naša združenja trpe zaradi pre-slabe udeležbe na občnih zborih.

Občni zbor je otvoril predsednik Franc Žebre, pozdravil vse zborovalce, zlasti pa zastopnika Zbornice za TOI in predsednika njenega trgovskega odseka Albin Smrkolj ter tajnika Zveze trgovskih združenj dr. Ivka Pustišek.

Nato je podal naslednje predsedniško poročilo.

Poročilo predsednika Žebreta

Leto 1939. je bilo za naš trgovski stan leto težkih gospodarskih preizkušenj, a tudi leto velikih zgodovinskih dogodkov, ki so izpremenili lice Evrope, prinesli narodom in državam mnoga gorja in veliko razočaranj. Še preden so si narodi popolnoma opomogli od svetovne vojne, je nastala nova vojna, da narodom zopet grozi beda in pomanjkanje. Nam kot neutralcem vojna vihra do danes še prizanaša, vendar pa čuti njene posledice naše gospodarstva.

Nastalo je pomanjkanje blaga, surovin in vseh potrebščin, ki jih moramo uvažati. V kolikor pa je še dana možnost nabaviti si blaga iz inozemstva je to zvezano z velikimi težkočami in zastojem. Posledica tega je, da so cene vsemu blagu močno narasle, kar dela največ težkoč malemu trgovcu, ki nima ne tega denarja in ne kredita, da bi si nabavil blago v večjih količinah, da bi mogel svojim odjemalcem nuditi vsako količino blaga po ugodni ceni. Poleg tega pa se je še bolj razpaslo sušmarstvo, ki odjeda trgovcu še njegov do skrajnosti zmanjšani zaslužek.

Gospodarske razmere škofjeloškega okraja

Tudi na naš okraj so ti dogodki močno vplivali. Skoraj popolnoma je prenehala gradbena delavnost in če ne bi bilo obrambnih del, bi nastalo pravcato mrtvilo. Močno smo občutili pomanjkanje blaga. V jeseni smo bili brez sladkorja, nato ni bilo petroleja. Dobili smo maksimalne cene za petrolej, ki pa so za detajlista tako krivične, da prodaja petrolej dostikrat celo v izgubo. Tudi uvedba benzijskih kart močno škoduje trgovini in tujskemu prometu v našem kraju. Z enotnim nastopom vseh trgovcev in s pomočjo Zbornice in zveze se je nam posrečilo, da se je akcija prodajne centrale za sladkor pone-srečila. Ostale so stare cene sladkorja.

Narastanje cen vsemu blagu, posebno pa žitu in mlevskim izdelkom, povzroča malemu trgovcu velike težkoče. Komaj si nabavi novo zalogo, že je cena zopet višja in če si hoče obdržati isto zalogo, mora vedno dodati denar ali pa dobi za isti denar manj blaga. Če bo šlo tako naprej, ne bomo imeli ne blaga in ne denarja.

Akcija oblasti proti druginji se je ponešrečila, ker se niso cene maksimirale že pri izvoru. Napačno je tudi bilo, da so kmečki pridelki izven vsake kontrole. Proti-druginjski odbori pri nas nimajo smisla, ker dobivamo večino življenjskih potrebščin od drugod.

Lesna trgovina

oziroma lesno gospodarstvo sploh pomeni v našem okraju eno glavnih gospodarskih panog. V začetku preteklega leta ni bilo opazati posebne živahnosti v lesni trgovini. Šele vojna je povzročila dvig cen. Danes so dosegle višino, kakršne se ne spominjamo v povojni dobi, kar nas opozarja k previdnosti, če se hočemo izogniti nesrečam. Razvoj lesne trgovine je mnogo oviralo tudi pomanjkanje vagonov in sušmarstvo, ki se je razvilo takoj, ko se je pojavila konjunktura. Združenje je energično nastopilo proti temu neopravičenemu trgovanju ter v več primerih doseglo tudi uspehe.

Industrija,

razen lesne, ni v našem okraju posebno razvita. Imamo le tri tovarne, ki pa še obratujejo v polnem obsegu, čeprav imajo mnogo težkoč pri nabavi surovin in drugega potrebnega materiala, tako da med letom ni bilo opaziti brezposelnega delavstva v naših tovarniških podjetjih.

Omeniti pa moram, da je naše trgovstvo dobilo poleg številnih zadržev in konsumov še novega konkurenta. Tovarna klobukov Šešir d. d. je namreč za svoje delav-

stvo odprla lastno prodajalnico. Zaenkrat posluje ta še v zmanjšanem obsegu in prodaja le najvažnejše življenjske potrebščine, vendar pa naj bi vodstvo tovarne pustilo ta malenkostni zaslužek trgovcu, ki zato plačuje davke in vzdržuje zato primerne lokale in osebe.

Druge zadeve

Naredba o minimalnih mezdah za trg. nameščence je za podelitel-sko trgovstvo nesprejemljiva ter bo povzročila povečanje brezposelnosti trg. nastavljenec. Nujno potrebno je, da se naredba spremeni v smislu predlogov trgovcev.

Reforma davčnega zakona sicer ne prinaša posebnih sprememb za malega trgovca, pač pa poleg že dovolj nepraktičnega davčnega poslovanja še nove predpise, ki jih povprečni človek le težko razume. Zveza je tudi v tem pogledu podvela korake, da se davčni zakon omili, toda do danes še ni vidnih uspehov.

Vedno večja nadloga za trgov-

zbor. svet. Albin Smrkoli

Zeli občnemu zboru in združenju najlepših uspehov. V daljšem govoru je nato poročal g. Smrkolj o delu Zbornice ter o raznih gospodarskih vprašanjih. Obširneje je govoril o velikem delu, ki ga je izvršila ljubljanska Zbornica za

stvo postaja krošnjarstvo in sušmarstvo, ki škoduje ne samo realni trgovini, ampak tudi narodu in državi. Med krošnjarji dostikrat opazimo sumljive tipe ljudi, ki so navadno tudi raznašalci alarmantnih vesti. Zlasti v našem obmejnem okraju bi se moralo to na vsak način preprečiti.

Ko zaključujem svoje poročilo, moram izreči zahvalo in priznanje naši Zvezi v Ljubljani, ki nam je bila vedno odločen zagovornik, enako tudi naši Zbornici, prav tako pa tudi našemu stanovskemu glasilu »Trgovskemu listu«, ki je s svojim dobrim tiskom vedno odločno zagovarjal in zastopal naše interese. Zahvaljujem se tudi tov. Jošku Vebru in Francu Benediku, ki sta v preteklem letu uspešno zastopala naše člane v davčnem odboru. Vas cenjene tovariše pa prosim, ne bodimo malodušni kljub težkim razmeram, strnimo svoje vrste, opustimo vsako neloyalno medsebojno konkurenco, bomo složni in pokažimo, da zna trgovski stan delati in žrtvovati ne le za svoj stan, temveč prenesti vse žrtve, če so te v korist tudi za našo državo, za našo Jugoslavijo. (Živahno odobravanje.)

V imenu Zbornice za TOI je nato pozdravil zbor

sprejeta. Prav tako tudi proračun v višini 39.710 din.

Soglasno je občni zbor nato sprejel po krajši debati predlog, da se pooblašča uprava, da more premoženje združenja v ugodnem primeru porabiti za nakup nepremičnine ali na drug način denar plodonosneje naložiti. Za večji nakup nepremičnine more najeti tudi posojilo.

Sledile so

volitve.

Soglasno in z odobravanjem je bil znova izvoljen za predsednika Franc Žebre, za podpredsednika pa Anton Savnik.

Na predlog g. Riharda Kramarja se izvolijo kot člani uprave: gg. Franc Benedik, Rado Thaler, Joško Veber, Ivan Mlakar, Stanko Hainrichar, Franc Ks. Jelovec in Franc Klobovs;

kot namestniki: gg. Franc Razpet, Mihael Leben, Ciril Mezek in Lado Pinžgar.

V nadzorni odbor: gg. Anton Savnik, Janko Bogataj in Rihard Kramar;

kot namestniki: gg. Franc Bertonec, Ivan Breje in Janez Rih-taršič.

V častni odbor: gg. Jože Hafner, Ivan Bergant in Vinko Jamar.

V lesni odsek: gg. Joško Veber, Franc Benedik, Pavel Dolinar in Ivan Habjan.

Kot delegati za skupščino Zveze: gg. Franc Žebre, Anton Savnik in Stanko Hainrichar; kot namestniki gg. Avgust Potočnik, Rado Thaler in Joško Veber.

V imenu Zveze trg. združenj in predsednika Staneta Vidmarja je pozdravil občni zbor tajnik

dr. Ivko Pustišek.

Podrobno je opisal delo zveze za zboljšanje trgovstva in trgovine. Poročal je o seji Centralnega predstavništva v Beogradu ter o akcijah Zveze proti krošnjarstvu. Zlasti je opozoril, da so za sistematično zatiranje krošnjarstva v prvi vrsti potrebne konkretne prijave. Če tudi v tem primeru oblasti ne bi storile svoje dolžnosti, naj se to takoj javi Zvezi.

Nadalje je poročal o delovanju Osrednjega lesnega odseka in o Odseku s tekočimi gorivi. Več besedi je posvetil tudi našemu »Trgovskemu listu«. Sleherni trgovec mora biti naročen na to svoje odlično glasilo. G. tajnik k zaključku želi, da naše združenje, ki je najmlajše, še nadalje deluje tako uspešno ko dosedaj. Zveza trg.

združenj mu bo vselej rada pomagala. (Odobravanje.)

K besedi se oglasi še zbor. svetnik Smrkolj, ki čestita predsedniku in upravi, da sta združenje dosedaj tako dobro vodila. Z veseljem čestita novoizvoljenemu odboru in obljublja, da bo tudi Zbornica vedno in povsod zastopala interese trgovstva.

Ker se ni nihče več oglasil k besedi, se g. predsednik še enkrat toplo zahvali zbor. svetniku Smrkolju in tajniku dr. Pustišku za udeležbo s prošnjo, da oba poneseta Zbornici in Zvezi našo najiskrenejšo zahvalo za delo in ves trud, ki ga opravljata za zboljšanje našega trgovskega stanu. Nato je zaključil občni zbor.

Nova pšenična žetev bo znatno slabša

V naši državi je letos z ozimino posejano za 300.000 ha manj kolani. Predvsem se je manj posejalo pšenice. Upoštevati pa je treba tudi to, da bo zaradi dolgotrajnih povodnjavi pridelane pšenice mnogo manjša ko druga leta. Sedanje hladno vreme pa bo vpli-

valo, da bo letošnja žetev mnogo pozneje ko druga leta.

»Jugoslov. Kurir« pravi, da pričakuje in računajo strokovnjaki s tem, da letos sploh ne bomo imeli pšenice za izvoz. Nekateri bi celo hoteli dopovedati, da ne bomo letos pridelali zadosti pšenice niti za lastno prehrano. Menijo zato, da bomo morali pšenico uvažati.

Dobro postrežete

svoje odjemalce, ako jim ponudite zobno kremo CIMEAN

omiljenje davčne reforme ter odpravo vsaj njenih glavnih pretiranosti. Omenjal je nadalje razne protidraginjske ukrepe in dvojno kontrolo cen, ki pa je kljub vsem predpisom neučinkovita, navajal prizadevanja Zbornice, da se pomaga trgovstvu v boju proti neloyalni konkurenci privilegirane zadržništva. Kakor dosedaj, tako bo Zbornica tudi v bodoče podpirala vsako akcijo združenja ter bo vedno ob strani trgovstva, kadar gre za njegove pravice in za napredek trgovine. (Odobravanje.)

Občni zbor Združenja trg. v Murški Soboti

Mnogo agilnih trgovskih združenj šteje Slovenija, med njimi pa zavzema eno najodličnejših mest Združenje v Murški Soboti. Pod izkušeno roko svojega vedno agilnega predsednika Čeha more izkazovati združenje vsako leto nove uspehe. Posebno uspešno pa je bilo preteklo poslovno leto, ko je moglo združenje zabeležiti dve veliki pridobitvi: postavitev Trgovskega doma in otvoritev trgovske dvorazredne šole s pravico javnosti. Te lepe uspehe je doseglo združenje v Murški Soboti tudi zato, ker je znalo vedno doseči lepo sodelovanje med svojimi člani, čeprav so med njimi pristaši raznih veroizpovedi in narodnosti, in ker je vedno uspešno propagiralo složno delo vseh javnih in zasebnih činiteljev v Murški Soboti. Velik napredek, ki ga je dosegla prekmurska metropola v zadnjih letih je ravno posledica tega složnega dela vsega prebivalstva za napredek lepe Slovenske Krajine.

A še v enem oziru morejo biti trgovci v Murški Soboti v primer drugim. Občni zbor združenja v Murški Soboti je bil tako dobro obiskan, nad 200 udeležencev, da je bil v resnici prava manifestacija trgovstva. Zato pa je tudi bila njegova beseda v javnosti pravilno upoštevana. Čestitamo trgovstvu v Murški Soboti k lepemu napredku njih združenja.

Občni zbor Združenja trgovcev za okraj murskosoboški je bil dne 1. maja v dvorani Grajskega kina

poročilo predsednika Čeha

Uvodoma svojega poročila je omenil, da je današnji občni zbor združenja že 20. občni zbor združenja, da pa še nikdar ni bil občni zbor v tako težkih okoliščinah. Zunanje-politični dogodki zahtevajo od nas ne samo popolno pripravljenost, temveč tudi požrtvovalnost in samopremagovanje. Veliki zunanje politični dogodki pa so tudi zelo vplivali na naše gospodarstvo. Zaradi teh dogodkov so nastale velike težave pri izvozu sadja. Plačilo za izvoženo blago je bilo le težko dosegljivo. Na drugi strani pa je imela vojna tudi to dobro stran, da se je povečal izvoz lesa, živine in nekaterih deželnih pridelkov. Zaradi blokade pa je nastalo pomanjkanje kolonialnega blaga. Posebno je prebivalstvo na deželi občutilo pomanjkanje petroleja. Z malo več dobre volje bi se moglo pomanjkanje petroleja odpraviti.

Zasluga našega modrega vodstva države je, da je mogla naša država še vedno ohraniti svojo nevtralnost. Tudi naša notranja sloga je k temu mnogo pripomogla in zato pozdravljamo sporazum s Hrvati. Želimo jim, da si po najboljših željah uredi svoj dom, a tudi mi želimo istočasno, da si sami uredimo svoj dom.

Naše dolgoletne zahteve po ustanovitvi gospodarskega sveta se še do danes niso uresničile. Posebno danes, v teh težkih gospodarskih razmerah bi bilo tembolj želeli, da se zakoniti gospodarski svet. Ako bi redno deloval gospodarski svet, ne bi doživljali razočaranj, kakršnih smo doživljali v poslednjem času, n. pr. s kmečko zaščito, medtem ko je ostal trgovec nezaščiten, z uredbo o pobijanju draginje, ki vsebuje drakonske kazni, z uredbo o kontroli cen, z novelizacijami davčnega zakona itd. Uredba o veleblagovnicah se mora enkrat za vselej končno javno urediti, krošnjarstvo se mora končno odpraviti, saj imamo dosti dokazov, da se krošnjariji ne preživljajo s pošteni poslji. Prenehati se mora s favoriziranjem raznih nabavljalnih in konsumnih zadrug, ki ne škodujejo samo realni trgovini,

v Murški Soboti. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Čeh, ki je po pozdravu zborovalcev zlasti pozdravil:

sreskega načelnika dr. Franca Bratino;
zastopnika Zbornice za TOI zbor. svet. Jožeta Hrastelja;
župana občine Murske Sobotice in člana banovinskega sveta Ferdinanda Hartnerja;
zastopnika Zveze trgovskih združenj dr. Ivka Pustiška;
zastopnika združenja obrtnikov v Murški Soboti Stefana Sukiča;
predsednika lendavskega združenja trgovca Jurija Novaka;
zastopnika Združenja trgovcev za okraj Ljutomer—Gornja Radgona Antona Puconjo;
ravnatelja dvorazredne trgovske šole v Murški Soboti dr. Maksa Kovačiča in

vodjo trgovsko-nadaljevalne šole Franca Gabrijelčiča.

Soglasno sprejme občni zbor predlog, da se pošljejo pismeni pozdravi Zbornici za TOI in Zvezi trgovskih združenj.

Po odobritvi zapisnika zadnjega običnega zbora se je predsednik Čeh v iskreno občutenih besedah spominjal umrlih članov. Ti so: Breskoč Janoš, Šalovec, Bertalanč Josip, Kruplivnik, Barbarič Stefan, Polana, Mezej Julijana, Martjanci, Pentek Janez, Olovec, in Fürst Jenö, Murska Sobotica.

Zborovalci so jim zaklicali trikratni »Slava!«.

Nasledja točka dnevnega reda je bila

temveč v veliki meri tudi državni blagajni.

Veliki uspehi združenja

Nato je prešel predsednik Čeh na notranje delo združenja. Polno uspehov je bilo to delo, v posebnem spominu pa ostane vsem 18. junij 1939., ko je bil slovesno odprt naš Trgovski dom in ko je predsednik pripravljalnega odbora zaslužni Josip Benko izročil ključke doma predsedniku združenja.

Dan poprej je obiskal naš novi dom tudi ban dr. Natlačen, ki smo ga pri tej priliki prosili, da nam ohrani svojo naklonjenost.

Spominška knjiga o delu za naš Trgovski dom je vzoren dokument o zavednosti našega članstva, saj smo edino podeželsko združenje, ki ima svoj Trgovski dom.

Drugi veliki dogodek je bil trgovski kongres dne 17. in 18. junija. Ta dan je manifestiralo vse trgovstvo iz cele Slovenije v Murški Soboti in to ravno ob otvoritvi našega »Trgovskega doma«.

Velik in važen dogodek za nas je bila tudi otvoritev dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti. Omeniti moram, da je ustanovitev naše šole bila zvezana z velikim delom, ker so bile potrebne neštete intervencije pri najrazličnejših faktorjih in pri samem ministru za trgovino v Beogradu. Tudi nastavitve kvalificiranih učnih moči na naši šoli je zahtevalo dokaj intervencij in prošenj. O delu na naši dvorazredni trgovski šoli vam bo danes poročal naš ravnatelj dr. Maks Kovačič, a o delu na naši trgovski nadaljevalni šoli pa vodja te šole Gabrijelčič Franc.

Prireditve »Prekmurskega tedna« je bila v zvezi z otvoritvijo našega »Trgovskega doma« in trgovskega kongresa ter je bila tudi za naše trgovstvo izredna manifestacija. Prav posebno zahvalo moram na tem mestu sporočiti upravi, predvsem pa uredništvu »Trgovskega lista«, ki je za to priliko izdalo posebno prekmursko številko. Z žalostjo moram konstatirati, da se številni naši člani niso zavedali v polni meri važnosti te

publikacije in ji niso nudili tiste podpore, ki jo je zaslužila.

Prav posebno se moram zahvaliti Zbornici za TOI v Ljubljani za podporo in sodelovanje, saj so se otvoritve našega doma osebno udeležili gg. Ivan Jelačin, predsednik zbornice, generalni tajnik zbornice Ivan Mohorič, bivši minister, tajnik zbornice dr. Ivan Pless in številni zbornični svetniki. Zbornica nam je pri tej priliki poklonila podporo v znesku din 10.000.—. Istotako se moram zahvaliti za moralno podporo Zvezi trgovskih združenj dravske banovine, ki se je poleg predsednika g. Vidmarja in tajnika dr. Pustiška udeležila naše slovesnosti s celotnim odborom.

Druga vprašanja

Uredba o minimalnih medzah je posebno zadela naše podeželsko trgovstvo. Vendar je osebna intervencija naših članov pri banu dr. Natlačenu dne 5. aprila uspešna v toliko, da nam je g. ban obljubil, da bo uredbo spremenil.

Izredno veliko dela je imela uprava in urad združenja v preteklem letu. O vseh važnih ukrepih, naredbah, uredbah itd. je bilo članstvo sproti vsak teden obveščeno. Izdali smo številne okrožnice, nadalje smo ponatisnili v obliki brošur protidraginjsko uredbo in seznam luksuznih predmetov.

Združenje je imelo dokaj zamudnega dela s poslovnimi knjižicami za nameščence. Interventiralo in urejevalo je zaradi preskrbe trga s petrolejem, zanimalo se je zaradi ureditve obmejnega prometa. Glede voznega reda so bili stavljeni spreminjevalni predlogi in predlog za uvedbo nočnih vlakov. Ti nočni vlaki so tudi bili uvedeni, kasneje pa ukinjeni zaradi štednje. Združenje ima v protidraginjskem odboru svoje zastopstvo. Konstatirati je treba, da je bil en sam primer, da je bil en član združenja občutno kaznovan po uredbi o pobijanju draginje.

Zbornični svetnik g. Jože Hrasteli

se je uvodoma zahvalil za pozdrave, pozdravil skupščino v imenu Zbornice, ki mu je izrečno naročila, da pozdravi našo skupščino v imenu zborničnega predsednika in zborničnega sveta. Nato je v izbranih besedah čestital skupščini k odličnim uspehom združbinega dela in podčrtal odlike naše organizacije, ki so jo povzdignile v prve vrste vseh trgovskih organizacij. Menda je združba trgovcev v Murški Soboti edina stanovska organizacija v Sloveniji, ki se lahko ponaša s tolikšnimi odličnimi uspehi za napredek gospodarstva. Vse trgovstvo Slovenije je lahko ponosno na tako delovno stanovsko organizacijo, ki je skrbela ne le za koristi svojega članstva, temveč tudi za trgovski naraščaj in postavila zavod, kakršnih za izobrazbo trgovske mladine tako nujno potrebujemo. Posebno je tak zavod odličnega pomena tu na meji, kjer je prebivalstvo izpostavljeno raznim tujim, za napredek naše gospodarstva, prosvetne in politične kulture škodljivim vplivom. Iskreno

Tajnik Aleksander Veble

je nato podal zelo obširno in izčrpno tajniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Na predlog gradbenega odbora je Združenje najelo pri Pokojniškem zavodu v Ljubljani posojilo 300.000 din za kritje gradbenih stroškov Trgovskega doma. Za to posojilo so člani uprave jamčili tudi osebno. Ta požrtvovalnost

kasneje pa je bil tudi ta član v prizivnem postopku pred okrožnim sodiščem oproščen. Z davčnimi napovedmi je imelo združenje letos sprčo poostrene davčne novele zelo veliko in zamudnega dela. Na reklamacijski odbor so bile vložene številne pritožbe. Tudi tam smo s pomočjo zastopnika našega združenja marsikatere mu pritožniku pomagali.

Letos bo naša organizacija proslavila slavnostno otvoritev naše dvorazredne trgovske šole. Vabim vse tovariše, da se te proslave udeležite v čim večjem številu, da s tem poudarimo važnost te kulturne ustanove, ki smo jo ustanovili s tolikšnimi žrtvami za napredek našega prekmurskega gospodarstva.

S tem zaključujem svoje poročilo in se pri tem vnovič zahvaljujem vsem gg. funkcionarjem, ki so mi bili v pomoč pri težkem in odgovornem delu. Enako se pristočno zahvaljujem sreskemu načelniku, ki je vselej kazal za naše delo veliko zanimanje ter ni odrekal pomoči tam, kjer je bila pomoč za napredek našega stanu potrebna. Izrekam pristočno zahvalo naši odlični Zbornici, ki je zlasti v minulim letu imela z nami veliko dela in nam pomagala pri vseh naših akcijah. Enako se tudi najlepše zahvaljujem naši agilni Zvezi, ki je pokazala odločno borbenost v obrambi trgovskih interesov in je znala tudi naše interese zastopati z vso potrebno vnemo pri vseh oblastvih. (Glasno odobravanje.)

v trgovinah ob nedeljah nespremenjeno, da pa velja za vse praznike (verske in državne) delovni počitek.

Uprava si je tudi prizadevala doseči od Pokojniškega zavoda, da bi sezidal v Murški Soboti stanovanjsko hišo. Upati je, da se bo ta namera izvedla.

Združenje je počastilo 50letnico svojega zaslužnega člana Josipa Benka.

Združenje je priredilo tudi nekaj članskih sestankov, na katerih so se razpravljala aktualna vprašanja, tako protidraginjski predpisi, delovni čas itd.

Posebno mnogo dela je imel gradbeni odbor. Marljivo pa so delovali tudi odseki združenja. Več se je imel tudi šolski odbor, ki si je izbral za svojega predsednika Josipa Benka ml. Poročilo tajnika podrobno navaja vse delo, ki je bilo potrebno, da se je dosegla ustanovitev dvorazredne trgovske šole s pravico javnosti. — Predsednik Čeh je zaradi tega tudi osebno interveniral v Beogradu. Velika zasluga gre pri tem tudi g. Benku.

Precej dela je dala tudi božičnica, ki jo je organiziral tročlanski odbor, ki so ga tvorili gg. Joško Brumen, Ludvik Nemeš in Evgen Kardoš. Obdarjenih je bilo 50 dečkov in 54 deklic. Skupno je bilo podarjenih 73 kompletnih oblek, 28 parov perila in 55 parov čevljev. Denarnih prispevkov je bilo za obdarovanje otrok nabranih za 2360 din, v blagu pa za 3000 din. Poleg tega pa je še združenje prispevalo nad 5000 din.

Koncem leta je imelo združenje 386 članov. Trgovin z mešanim blagom je bilo 116, z deželnimi pridelki in sadjem 66, z jajci in perutnino 76 itd. Vseh prijav je bilo 35, odjav pa 21.

Trgovskih pomočnikov je bilo 55, pomočnic pa 16.

Združenje je izdalo 68 nakupovalnih legitimacij in 87 poslovnih knjižic.

Intenzivno je pomagalo združenje vsem članom v davčnih zadevah. V boju proti krošnjarstvu so bili doseženi zadovoljivi uspehi. Ovdanih je bilo 98 krošnjarjev, ki so bili tudi kaznovani.

Ob koncu svojega poročila navaja tajnik Veble, da je bilo delo združenja v preteklem letu izredno živahno, da so bili doseženi veliki uspehi. Vsem, ki so pripomogli, da je moglo združenje tako uspešno izvrševati svojo nalogo, iskreno zahvaljuje, zlasti pa članom uprave, predsedniku Čehu in g. Benku ter Zbornici in Zvezi trgovskih združenj.

Tajniško poročilo je sprejel občni zbor brez debate in z odobravanjem.

Tajnik Veble je nato podal še blagajniško poročilo.

Vsi dohodki so znašali 163.254 din. Premoženje združenja se je povečalo za 20.703 na 520.444 din.

Vrednost Trgovskega doma z inventarjem je ocenjena na 822.552 din. Vse terjatve za Trgovski dom so znašale 732.552 din, od katerih še ni poravnanih samo za 112.889 din. Blagajniško stanje združenja je torej ugodno in občni zbor je računski zaključek soglasno odobrilo.

članov uprave zasluži vse priznanje.

Tajnik Veble je nato obširno poročal o vseh predmetih, ki so se razpravljali na sejah uprave. Posebno mnogo je imela uprava dela zaradi Trgovskega doma, šole ter organizacije prekmurskega tedna.

Glede nedeljskega počitka je bilo sklenjeno, da ostane poslovanje

Ravnatelj dr. Maks Kovačič

je nato poročal o dvorazredni trgovski šoli. Šolski pouk se je mogel pričeti šele 2. oktobra. Za drugi teden pouka je bilo mogoče nastavit za vse predmete strokovno usposobljene moči. Kljub začetnim težavam se je mogla učna snov popolnoma predelati. Zdravstveno stanje učencev je bilo zadovoljivo. Učni uspehi so zadovoljivi. Šola si je mogla že v prvem polletju nabaviti precej lepo zbirko učil. Nekateri zbirke so darovale tovarne, tako Kranjska industrijska družba na Jesenicah, jeklarna v Guštanju, rudnik v Boru in družba Jugosel. Položeni so temelji učiteljski knjižnici in začela se je akcija za ustanovitev dijaške knjižnice.

Ravnatelj je nato podrobno poročal o delu šole. Naglasil je, da se vedno bolj opaža, kako potrebna je bila šola. Vseh učencev je bilo 20, 9 učenk in 11 učencev. Šola je imela 41.505 din dohodkov ter so bili njeni izdatki kriti.

G. H. Gabrijelič

je nato poročal o trgovski strokovno-nadaljevalni šoli. Najprej je podal kratko zgodovino šole. Šele leta 1929. se je na zahtevo predsednika Čeha ustanovil na obrtno-nadaljevalni šoli poseben oddelk za trgovske vajence. Leta 1930. se je sedanja trgovska strokovna šola osamosvojila. Od takrat je vzgojila 95 trgovskih pomočnikov. L. 1938. se je šola spremenila v šestmesečni trgovski tečaj, ker ni bilo zadostno število vajencev, ki se zahteva za strokovno-nadaljevalno šolo.

Vsa poročila je občni zbor sprejel brez debate.

Za nadzorni odbor je poročal njegov predsednik Ludvik Bac, ki je zlasti poudaril zaslugo uprave, da je pravočasno začela zidati Tr-

Sreski načelnik dr. Bratina

se je zahvalil za pozdrave in čestital združenju k tako lepi udeležbi članstva. Z vsem priznanjem se je izrazil tudi o disciplini zbora. Vedno je kot zastopnik oblasti z vidnim zanimanjem opazoval delo trgovske organizacije, ki je zlasti v zadnjih letih pokazala naravnost obudovanja vredne uspehe. Takšni organizaciji je treba izreči vse priznanje, s takšno organizacijo pa je tudi veselje delati. Zato je tudi vedno skrbel, da je bil v direktnem stiku z združenjem, ker je bilo to tudi v gospodarsko in kulturno korist vsega Prekmurja. Pri vseh lepih straneh pa mora omeniti tudi eno senčno. Misli na slabo plačevanje članarine, s čimer povzročajo člani združenju samo mnogo nepotrebnih težav. Apelira na člane združenja, naj bodo tudi glede plačevanja članarine enako disciplinirani kakor se ob vseh drugih prilikah.

Načelnik dr. Bratina je nato spregovoril še nekaj tehtnih besed na račun onih neodgovornih elementov, ki skušajo begati ljudstvo s širjenjem neresničnih vesti. Proti tem ljudem je treba nastopiti z vso strogostjo in odločnostjo in vse ljudstvo mora pri tem oblastem pomagati. Le na ta način se bomo zavarovali pred vsakim presenečenjem ter si zagotovili svojo nevtalnost. Z glasnim odobravanjem so sprejeli zborovalci lepe besede sreskega načelnika dr. Bratine.

Samostojen predlog

je vložil samo g. Kurnjek, da se nakupovalci v trgovini živino odpravijo. Sekcija trgovcev z živino je ta predlog sprejela v načelu. Toda pod pogojem, da sprejmeta podobna sklepa tudi združenja v Ljutomeru in Dol. Lendavi. Če sklep za odpravo nakupovalnih legitimacij za to stroko ne bi prodrli, bo sklicala sekcija novo sejo. Občni zbor je vzel sklep sekcije na znanje.

Predlogi uprave

Predsednik Čeh je sporočil, da je uprava za današnji občni zbor pripravila naslednje predloge:

govski dom. Kajti če ta ne bi bil lani dozidan, kdo ve, kdaj bi ga dobili. Predlaga upravi razrešnico s pohvalo. (Soglasno sprejeto.)

Tajnik Veble je nato prečital proračun, ki izkazuje 98.250 din potrebščin za združenje, za Trgovski dom 267.131 din in trgovsko šolo 39.000 din izdatkov. Dohodki so proračunani na skupno 288.250 din, da znaša končni primanjkljaj 116.131 din. Soglasno se ta proračun odobri ter sklene, da se pobira ista članarina ko lani.

Občni zbor je nato pozdravil tajnik Zveze trg. združenj

dr. Ivko Pustišek

Podal je obširno poročilo tako o delu Zveze ko tudi o vseh vprašanjih, ki so bila posebne važnosti za gospodarsko življenje in za trgovce. Navedel je uspehe, ki so bili doseženi, navedel pa tudi še vse neizpolnjene zahteve trgovstva. Posebej je opozarjal, da so bili skoraj vsi uspehi doseženi zaradi složnega delovanja trgovskih in gospodarskih organizacij, kar se je posebno jasno pokazalo pri boju zaradi ohranitve starih sladkornih cen. Če bi vedno vladala ista solidarnost, bi se mogli doseči mnogo večji uspehi. Tudi samopomoči morajo trgovci posvetiti več pozornosti. To se je zlasti pokazalo v boju proti krošnjarstvu. To zlo bi se mnogo manj razpaslo, če bi se trgovci proti njemu borili s konkretnimi ovadbami. Še celo vrsto drugih vprašanj je omenil tajnik dr. Pustišek v svojem izjavnem poročilu. Ob koncu svojega poročila je govoril dr. Pustišek še o važnosti »Trgovskega lista«, ki se vedno odločno in tudi uspešno bori za interese trgovstva. Vsak trgovec mora biti naročnik lista. Poročilo tajnika dr. Pustiška so sprejeli zborovalci z glasnim odobravanjem.

Pred sestankom jugoslovansko-italijanskega odbora

Jugoslovansko-italijanski stalni gospodarski odbor se bo sestel 4. junija v Rimu. Tako je vsaj predlagala Jugoslavija.

Sestanek bo imel velik pomen, ker so se v medsebojnem trgovinskem prometu pojavile velike težave. Predvsem je treba ugotoviti, katero blago se naj izvažata proti plačilu po kliringu in katero proti plačilu v devizah. Nadalje mora določiti cena italijanskih izvoznih predmetov, ker so se ti, kar se tiče izvoza v Jugoslavijo, podražili za približno 60 odstotkov. Od naše strani se bo predlagalo, da se klirinški sistem odpravi.

Italijanski pristojni krogi niso za odpravo klirinškega sistema, ker da bi se mogle vse sedanje težave že ne odpraviti, pa vsaj zelo omiliti. Ker izkazuje klirinški račun aktivni saldo v našo korist v višini nad 30 milijonov lir. Se misli, da bodo sedaj italijanski izvozniki dobavljali blago po ugodnejših pogojih, ker jim sedaj ne bo treba čakati na plačilo.

† Angela Majaronova

V Borovnici je pretekli teden umrla gospa Angela Majaronova, soproga uglednega slovenskega trgovca in člana uprave Združenja trgovcev za ljubljansko okolico.

Pokojnica je bila daleč naokoli znana po svojem človekoljubnem in narodnem delu. Vedno je pomagala, kjer je le mogla. Zato je tudi uživala v vseh krogih prebivalstva največje spoštovanje in iskreno ljubezen, kar je tudi javno pokazal njen pogreb. Na zadnji poti so spremili pokojnico tudi predsednik ljubljanskega okoliškega združenja Logar, podpredsednik Ogrin in drugi člani uprave.

Bodi ohranjen plemeniti pokojnici lep spomin!

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

odkupnine. V ta namen naj bi se izvolil poseben odbor, ki naj bi izdelal pravila za določevanje odkupnine.

Vsi predlogi uprave so bili sprejeti. V tročlanski odbor, ki naj sestavi pravila za odkupnino, naj se izvolijo: Joško Bramen, Franc Kührar in Izidor Hahn, vsi iz Murske Murske Sobote.

Dnevni red občnega zbora je bil s tem izčrpan in ker se ni nihče več priglasi k besedi je predsednik Čeh zaključil občni zbor, ki je bil velika in učinkovita manifestacija zavednosti prekmurskega trgovstva.

K trgovskim pogajanjem z Nemčijo

Stalni jugoslovansko-nemški gospodarski odbor je imel v zun. ministrstvu v Beogradu svojo prvo sejo. V informiranih krogih se govori, da bo nemška delegacija vztrajala na tem, da se pri pogajanjih vključi tudi Češko-Moravska. Nemci žele, da se določijo naši izvozni kontingenti za Nemčijo in Češko-Moravsko skupno in da se tudi cene za obe deželi izenačijo.

Politične vesti

Napetost zaradi Sredozemlja se je nekoliko polegla, kakor bi se moglo sklepati z ozirom na številne demantije, da nihče ne pripravljata nobene sovražnosti proti balkanskim državam. Tako z nemške ko z italijanske strani se dajejo ta zagotovila.

Nova činjenica za politično situacijo na Balkanu pa je, da se Sovjetska Rusija živo zanima za ohranitev miru na Balkanu in da ne misli dopustiti napada na katero koli balkansko državo.

Mussolini bi moral večeraj 9. maja na dan vojske govoriti. Mussolini pa je z balkona Beneške palače imel le čisto kratek govor, v katerem je dejal, da se morajo po njegovih govorih navaditi enkrat tudi na njegov molk. Sedaj bodo govorila le še dejanja.

V angleškem parlamentu se je nadaljevala debata o politiki vlade zlasti z ozirom na norveške dogodke. Delavski poslanec Morrison je dejal, da je posvetila angleška vlada norveškemu dogodkom premalo pozornosti. Tudi angleška diplomacija se ni izkazala. Ni zadosti, če zastopajo Vel. Britanijo fini gospodje, temveč morajo biti tudi sposobni, da razumejo položaj držav, v katerih so akreditirani. Kaj je delat Intelligence Service? Ali ni dal zadostnih informacij. Morrison je vprašal, ali naj bo Churchill ščit za vlado ali pa izločeno okno, kadar je vlada v težavah. Za neuspešno angleško politiko smatra odgovorne predvsem min. predsednika Chamberlaina, fin. ministra Simona ter letalskega ministra Hoarea. Če ostanejo ti v vladi, tvegamo, da izgubimo vojno. Zahteva, da se zaključit debata z glasovanjem o zaupnici vladi.

Chamberlain je takoj pristal na to zahtevo. Nato je pojasnjeval letalski minister težave, ki so jih moral premagati angleški letalci na Norveškem.

Za ním je govoril Lloyd George, ki je zlasti grajal, da je bila ekspedicijska na Norveško samo na pol pripravljena. Zaradi polovičarskih

barva plesira in kemično snazi obleke klobuke ud. Skrobti in svetlolika srcaice ovrat nike in manšete Pere. suši monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

odredb je imela država velike materialne žrtve ter je trpel njen moralni ugled. Položaj je težaven, ni pa razloga za paniko. Toda javnost mora vedeti za ves obseg nevarnosti, ki grozi Angliji. Chamberlain bi storil najbolj primerno, če bi odstopil. Tudi bivši mornariški minister Duff Cooper je ostro nastopil proti politiki vlade. Obžaloval je, da so ga dogodki prisilili, da mora prestopiti v vrste opozicije.

Kot zadnji je govoril mornariški minister Churchill. Uvodoma je dejal, da je vzrok neuspeha na Norveškem premoč nemškega letalstva, ki je posledica tega, da se vseh pet zadnjih let ni storilo zadosti za razvoj britanskega vojnega letalstva. V Skageraku ni bilo mogoče poslati nadvodnih edinic in so zato bile poslone podmornice. V Skageraku so izgubili Nemci na svojih ladjah najmanj sedem do osem tisoč mož. Trondheim bi mogli zavzeti, ni pa bilo izgledov za končni uspeh. O vseh vprašanjih norveške akcije so odločali samo strokovnjaki. Sedanji položaj angleške vojske pri Narviku je ugoden. Angleži imajo tu v oblasti tudi letališče. Še vedno trdi, da je zagrešil Hitler z ekspedicijsko na Norveško kardinalno politično in strateško napako. Nato je Churchill zavračal nemška poročila o potopljenih angleških vojnih ladjah. Res je samo to, da so bile laže poškodovani dve oklopnici, ena matična ladja za letala in ena protiletalska križarka, vendar pa so vse te ostale v aktivni službi. Res pa je, da je bilo potopljenih 11 patrolnih ladij. Končno je Churchill pozval parlament, da glasuje za vlado Chamberlaina.

Pozno v noči je prešla zbornica po Churchillovemu govoru na glasovanje. Za vlado je glasovalo 281 poslanec, proti pa 200. Velik del konservativnih poslancev je glasoval proti ali pa se vzdrlžal glasovanja. Nizko večino tolmračijo listi za vlado zelo neugodno. Splošno poudarjajo, da je malo verjetno, če se bo mogla vlada Chamberlaina še obdržati.

Angleški parlament je odšel na binkoštno počitnice, ki bodo trajale 10 dni. V tem času mora najti Chamberlain rešitev iz situacije, ki je nastala z njegovo Pirovo zmago v parlamentu. Če se mu bo posrečilo pritegniti del opozicije, bo ostal na vladi, v nasprotnem primeru pa bo moral odstopiti svoje mesto lordu Halifaxu ali pa Churchillu. Splošno sodijo, da so dnevi Chamberlainove vlade šteti.

Angleški kralj Jurij VI. je podpisal proklamacijo, s katero so poklicani pod orožje vsi moški do 36. leta. S tem se bo število angleške armade povečalo za 2 in pol milijona vojakov.

Nizozemska vlada je izdala silno obsežne varnostne ukrepe, da bi bila zavarovana proti vsakemu presenečenju ali napadu. V Amsterdamu je vojaška policija zastražila vse javne objekte. Stražniki so imeli na sebi jeklene čelade. Ves nizozemski obrambni sistem je pripravljen. Vse trgovinske in transportno brodovje je pripravljeno za vojsko. Telefonski pogovori so pod strogo cenzuro, ponocni pa je ves telefonski promet ustavljen. Tudi radijske postaje ponocni ne delujejo. Vremenska poročila se ne izdajajo več, ker bi mogla služiti sovražnim letalom. Vojska je mobilizirana in Nizozemska ima danes toliko mož pod orožjem, kakor jih še ni imela v svoji zgodovini.

Belgijska vlada je imela zaradi alarma na Nizozemskem izredno sejo. Poročajo, da je bilo na seji sklenjeno, da bo Belgija v 24 urah na strani Nizozemske, če bi bila ta napadena.

Nizozemska vlada je naročila svojemu poslaniku v Washingtonu, da izvršuje vsa plačila nizozemske vlade v tujini, če bi nastali na Nizozemskem izredni dogodki. V tem vidijo mednarodni krogi dokaz, da se bo Nizozemska do konca borila, če bi bila napadena.

Predsednik Roosevelt je povabil nizozemsko vladarsko rodbino, da se v primeru nevarnosti naseli v Ameriki. Tako nizozemska kraljica ko tudi prestolonaslednica pa sta to povabilo odklonila, ker je njuno mesto tam, kjer je nizozemski narod. Dinastija Oranien že 500 let ni zapustila Nizozemske ter bo ostala tej tradiciji zvesta.

Nemci označujejo vse vesti o nemških pripravah proti Nizozemski kot izmišljotino ter kot iznajdba angleškega informacijskega urada. Zlasti zanikajo, da bi se dve nemški diviziji pomikali proti nizozemski meji.

Ameriški zunanji minister Hull je izjavil novinarjem, da poročajo zadnja uradna poročila o povečanju napetosti na Nizozemskem. Ameriški državljani, ki bi jih vojna zalotila na Nizozemskem, so sami krivi vseh nezdod, ki bi jih zaradi tega imeli, ker jim je bilo že davno izdano navodilo, da zapuste Nizozemsko.

Šalamun & Lampe

manufaktura na debelo

LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA 4

Davčni svetovalec

Družbe z omejeno zavezo — provizorično plačilo davka za l. 1940.

A — — v Lj. — Vprašanje: Do konca leta 1939. je naša družba plačevala pridobnino, z novim letom pa je prišla pod družbeni davek. Za leto 1940. bi morala plačati minimalni družbeni davek, davčna uprava pa terja od nas pridobnino, kolikor smo jo plačali za leto 1939. Prosim, da pojasnite, kaj smo dolžni plačati: pridobnino ali minimalni davek.

Odgovor: Po zakonu o neposrednih davkih ste dolžni plačati za čas, dokler ni odmerjen minimalni davek za tekoče leto, davek v izmeri pridobnine za leto 1939, z dokladami vred. Kdaj vam bo odmerjen minimalni davek, še ni gotovo, ker je finančna direkcija, ki je pristojna za odmero tega davka, s posli preobložena. Na Vaših pravicah pa ne boste nič oškodovani, če tudi se vam minimalni davek, ki se itak samo začasno predpiše, vobče ne bo odmerjen. V tem primeru boste pač vse leto 1940. plačevali še pridobnino za leto 1939., ki je sicer nekoliko višja, nego minimalni davek, vendar morate imeti pred očmi, da se vam bo v letu 1941. odmeril in to definitivno za obe leti družbeni davek, za leto 1940. in za leto 1941., ki se bo gibal v gotovo večji izmeri, nego minimalni davek. Če bi torej v letu 1940. plačevali samo minimalni davek (2% od vložene glavnice z vsemi doplačili), bi imeli v letu 1941. plačati davek za dve leti. One družbe, ki bodo vztrajale na tem, da se jim za leto 1940. odmeri minimalni davek in v letu 1940. samo ta davek plačale, bodo morale po neki odredbi finančne direkcije vso razliko na družbenem davku takoj po definitivni odmeri v celoti poravnati, kar utegne znesti vsoto, ki bi jo ne bi mogle brez težav poravnati. Zato pa je pač pametneje, da plačate letos nekoliko več na račun prihodnjega predpisa.

Kakšne posledice zadenejo davkoplačevalce, ki so za leto 1939. vodili poslovne knjige, a jih nočejo pokazati

A. V. v R. — Vprašanje: Odločil sem se, da poslovnih knjig za leto 1939. ne pokažem, ker itak niso tako vodene, da bi mogla davčna uprava na njihovi podlagi izvršiti oceno. Koliko bom moral ev. plačati kazni?

Odgovor: Že zadnjič smo v podobnem primeru povedali, da morajo oni, ki so dolžni voditi po-

slovne knjige, pokazati poslovne knjige tudi za leto 1939., pač take, kakršne so vodili. Davčna uprava bo na okolnost, ali je davkoplačevalec vodil knjige, sklepala v prvi vrsti iz tega, ali je dal knjige v letu 1938. ali 1939. taksirati davčni upravi. Ako je dal kdo n. pr. v navedenih letih svoje knjige taksirati, bo davčna uprava smatrala, da je taksirane knjige tudi vodil in zahtevala, da jih pokaže, kako jih je vodil. Ako jih ni vodil pravilno, v letu 1940. še ne bo radi tega kaznovan, ker ni bilo v letu 1939. o tem še nikakih predpisov. Glavno je, da jih davčna uprava dobi. Ona bo iz njih že dobila kake podatke, ki jih bo mogla pri oceni davčne osnove za leto 1940. primerno porabiti. Ako bi davčni zavezanec izjavil, da kljub temu, da je dal n. pr. taksirati poslovne knjige, teh knjig ni vodil, bo po praksi, ki se bo predvidoma izvajala, davčna uprava sklepala, da njegova trditev ni pravilna in mu bo naložila denarno globo din 5—100.000.

Zakaj so vpisi v davčne knjige v različnih barvah

G. J. U. v T.: Vprašujete, zakaj vpisujejo davčni uradniki nekatere zneske z navadnim svinčkom, druge s črno, tretje pa za rdečo tinto.

Odgovor: Na to vprašanje smo že odgovorili v davčnem svetovalcu v številki z dne 15. marca. Ker ta odgovor najbrže niste prebrali, ga danes ponatiskujemo:

Za knjiženje neposrednih davkov je poseben pravilnik, ki določa, da se morajo vsi odpisi izknjižiti v glavni knjigi z rdečo tinto. Poraba drugih barv ni predpisana, uporablja pa se, kadar nima davčna uprava zadosti razpredelkov in porablja eden in isti razpredelki za to, da vanj vpiše predpisane podatke o vseh ali več vrstah davka, n. pr. razne prirastke. Pri različnih davčnih upravah se glede uporabe raznih tint postopa različno in ni v tem pogledu nobene norme.

VIII. redni letni občni zbor

Društva absolventov drž. trg. šol v Celju

Agilno društvo absolventov drž. trg. šol v Celju je polgalo v nedeljo 28. aprila v celjskem Narodnem domu bilanco svojega delovanja v preteklem letu.

Zborovanje je vodil predsednik društva g. Vučer. Pozdravil je delegate ljubljanskega društva gospoda Jurkasa in Švarca, gđc. Verbove Bredo in Kravos Zinko, zastopnika prof. zbora drž. trg. šole v Celju, prof. Ažmana, zastopnika oblasti g. Gaberja ter članstvo, ki se je v zelo lepem številu odzvalo vabilu na občni zbor. V svojem pozdravnem govoru je podal kratek pregled o splošnem delovanju društva, prikazal dogodke v svetlu, ki ovirajo normalen tok življenja in ki zadevajo tudi stanovske interese članov.

Društvena tajnica gđc. Milena Modičeva je poročala, da ima društvo enega častnega predsednika, 279 rednih ter 30 podpornih članov. Odborovih sej je bilo 16. Društvo je prejelo 205 dopisov, odpisalo pa 198 dopisov. Število članstva se je povečalo od lanskega občnega zbora za 63, kar je v veliki meri zasluga društvenega »Izvestja«, ki izhaja mesečno v obliki informativnega društvenega glasila.

O stanju društvenega premoženja je poročal blagajnik Milan Zupanek. Skrbno gospodarstvo ter razne prireditve so pripomogle, da se je društveno premoženje kljub sicer neugodnim razmeram dvignilo od lanskega leta za din 4000, tako da znaša premoženje društva letos din 28.000. K temu uspehu

so pripomogli tudi člani sami — redni plačniki članarine.

Zrealo društvenega dela je bila tudi letos kulturna sekcija, ki jo z uspehom vodi g. More. Od jezikovnih tečajev je društvo priredilo tečaj nemščine (začetni in konverzacijski), tečaj italijanščine in angleščine. Vse te tečaje je obiskovalo povprečno 70 tečajnikov. Trajali so pet mesecev. Moralni uspeh je bil zelo dober. Stroške je krilo društvo s podpornimi članarini in celjskih gospodarskih krogov. Bodi jim izrečena za to lopla zahvala. Zahvalil se je tudi direktorju drž. trg. šole v Celju g. Marinčeku za naklonjenost in gg. predavateljem za njih trud in požrtvovalnost. Društvo bo v jeseni ponovno otvorilo razne strokovne in jezikovne tečaje, prireditelji bo pa tudi javno tekmo v stenografiji.

V mesecu novembru je priredilo društvo tudi svojo prvo ekskurzijo in to v Gostilničarsko pivovarno v Laškem.

Za gojitev družabnosti skrbi zabavna sekcija, ki je priredila plesno šolo, Miklavžev večer in zaključno čajanko.

G. Zupanc Franc je poročal za socialno sekcijo. Radi velike produkcije inteligenčnega naraščanja in neugodnih gospodarskih razmer je društvo preskrbelo namestitve samo 6 članom. Upati je, da se bo posrečilo najti primerna nameščenja tudi nadaljnjim brezposelnim članom.

Za izobrazbo svojega članstva ima društvo tudi lastno društveno knjižnico, ki jo je uredil in jo

skrbno vodi Modic Maks. Knjižnica se stalno izpopolnjuje z novimi pridobitvami na polju gospodarske literature.

Da naveže društvo stike tudi z zunanji člani, izdaja društvo mesečno svoja poročila. Namen tega mesečnika je tudi, da seznanja članstvo o vseh aktualnih zadevah absolventov trgovskih šol in da prinaša tudi krajše gospodarske članke.

Po poročilih društvenih funkcionarjev je v imenu ljubljanskega društva pozdravil občni zbor gospod Jurkas ter poročal tudi o njegovem delovanju. Podrobnejše poročilo o delovanju posameznih sekcij pa sta podala g. Švarc in gđc. Vrhovčeva. Iz teh poročil je bila razvidna živahna delavnost organizacije Društva absolventov drž. trg. šol v Ljubljani.

V imenu profesorskega zbora je naslovil na društvo vzpodbudne besede prof. Ažman.

Poročilo nadzornega odbora je podal Mirko Presinger. Ker je našel vse knjige v vzornem redu, je predlagal vsemu odboru razrešnico, g. blagajniku pa razrešnico s posebno pohvalo. Predlog je bil soglasno sprejet.

Po krajšem odmoru je bil izvoljen tale odbor: predsednik Leopold Vučer, podpredsednik Feri Pleteršek, tajnica gđc. Milena Modic, namestnica gđc. Nežika Verbovšek, blagajnik Milan Zupanek, referenta kulturne sekcije Jerman Riko in Weixler Leopold, socialne Zupane Franc, zabavne

More Mirko, za društveni tisk in propagando Suszynski Maks, v odbor pa so bili izvoljeni: Musar Branko, gđc. Spindler Zora in Zerovnik Zora. Nadzorni odbor sestavljajo Presinger Mirko, Gorišek Maks in gđc. Javoršek Franja. Knjižničar je Modic Maks.

Pri slučajnostih je članstvo razpravljalo o raznih stanovskih zadevah, nakar je ponovno izvoljeni predsednik g. Vučer z bodrilnimi besedami zaključil občni zbor.

A. ŠARABON & CO.

LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špecerijo

Velepražarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzovjavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66

Julij

Iskreno jo bo veselilo...

Opozorjajte vedno svoje kupce, da en zavoj

„Cellophana“
za vkuhanje

3 modro-oranžni program vsebuje polno največje površine. Prosojen kot steklo, higijeničen in zelo trpežen, zapira popolnoma hermetično vse steklene in glinaste posode ter omogoča, da se vsebina dolgo ne pokvari.

Kupilna cena **Din 1.75**
Prodajna cena **Din 2.50**

»Oracel«

ZAGREB
SVACICEV TRG 6

Ing. Friderik Degen, profesor:

Zgodovina ter bistvo davkov

III.

Če skušamo ugotoviti zgodovinski redosled nastanka davkov, moramo ugotoviti, da je prvotno pobiral davke zasebnik (mnogokrat zakupnik), potem občina in končno država. Tako so pobirali v Srbiji v začetku devetnajstega stoletja davke za račun sultana, za račun spahijske in za račun cerkve. Angleži so uvedli prve občinske (komunalne) davke leta 1601. Davki so danes najvažnejši vir državnih dohodkov. Nekdaj so bili važnejši drugi viri dohodkov kakor oni iz domen ter carin. Finančni pisec Jean Bodin pravi, da bi morale tvoriti vir državnih dohodkov predvsem domene, nato carine in le izjemoma ter v izrednih primerih davki. Danes poznamo prav raznovrstne davke, tako da so vsi

mogoči donosni viri obdačeni. Fiziokrati (XVII—XVIII stoletja) so zagovarjali tako zvan **davčni moznizem**, to je oni davčni sistem, po katerem naj bi se pobiral samo en sam davek, in to zemljarina, češ ker je le poljedelstvo aktivno produktivno. Ta davek je zlasti zagovarjal v svoji razpravi »Theorie de l'import Mirabeau. Ta sistem se ni uveljavil ter se ne more držati, ker je vseskozi krivičen in tudi premalo donosen.

Danes imamo nebroj raznih davkov, zlasti je bila v tem pravcu iznajdljiva povojna doba. Davki so danes samo po sebi razumljiva ustanova, brez katere se ne moremo misliti sodobne države in njenega gospodarstva. Nemški ekonomski pisec Puffendorf pravi, da je davek cena za zaščito življenja ter premoženja. Profesor dr. Grunzel pa pravi, da so davki prispevki, katere pobira država za vzdrževanje svojega gospodarstva.

O bistvu, upravičenosti in posledicah davkov se je v ekonomiji zelo mnogo pisalo, zlasti so nasta-

le posebne davčne teorije, katere analizirajo bistvo ter upravičenost davkov. Teh je mnogo, zlasti pa so pomembne teorija varnosti od Adama Smitha, teorija žrtev od John St. Milla, teorija izenačenja ter socialistična teorija izrabljanja. Adam Smith pravi, davek je upravičen iz razloga, ker štiti država državljane ter jim jamči varnost. John Stuart Mill pa pravi, da je država ustanova, ki mora po vseh naravnih in človeških zakonih obstojati in zato mora tudi sleherni državljan prispevati (žrtvovati) za vzdrževanje države. Teorija izenačenja je na stališču, naj sleherni prispeva k državnemu gospodarstvu le tedaj, če ima kake neposredne koristi od države in v enaki meri. Socialisti pa pravijo, da predstavljajo davki samo izrabljanje gospodarsko močnih slojev nad gospodarsko šibkejšimi. Zlasti bičajo posredne davke, katere plačujejo predvsem nižji sloji. Znano pa je na primer, da odpade v Sovjetski Rusiji 60% davkov na trošarine.

Davke delimo danes v **posredne ter neposredne**. Neposredni davki se ne dajo prevaliti na druge osebe, dočim se posredni dajo prevaliti kakor je to primer pri trošarinah. Posredni davki se imenujejo tudi trošarine, katere lahko razdelimo na trošarine v ožjem pomenu besede, na monopole ter carine. Naš zakon o neposrednih davkih od 8. februarja 1928. naštevava naslednje neposredne davke: zemljarino, zgradarino, pridobnino, rentnino, družbeni davek ter uslužbenški davek. Poleg tega še imamo davke, kateri imajo značaj i direktnih i indirektnih davkov. To je davek na poslovni promet, ki se deli na splošni in skupni davek na poslovni promet. Značaj neposrednega davka ima tudi vojnica in davek na neoznjene osebe, o katerih pa govorimo posebnimi zakoni. Dalje lahko delimo davke v realne in personalne davke. K realnim davkom prištevamo zlasti zemljarino, zgradarino in rentnino, ker zadevajo donos dobrin. Personalni davki pa zadevajo do-

nose oseb. To so pridobnina, uslužbenški davek, dedni davek, družbeni davek ter davek na poslovni promet.

Davki pa nimajo samo fiskalnega značaja, to se pravi niso vedno le vir državnih dohodkov, nego imajo lahko tudi poseben gospodarski značaj ali pa tudi socialno politični značaj. Na Češkoslovaškem so bile uvedene velike trošarine na vino baš iz razloga, da se tako še bolj pospeši proizvodnja in konsum piva. Visok rentni davek ima tudi značaj neke socialne uredbe, katere skuša doseči izravnanje med gospodarsko močnejšimi in gosp. šibkejšimi sloji. Danes ima davek svoj absolutni raison d'être. Treba pa je, da je davčni sistem pravičen in da pravilno in sorazmerno obdačuje posamezne davčne vire. S pametnimi in pravičnimi davčnimi merami ter uredbami je treba dvigniti davčno moralo, ki je osnova pravilnega in rednega davčnega poslovanja v državi.

Tovarniška zaloga in zastopstvo
čokolade, bonbonov in keksov
Ljubljana, Miklošičeva c. 30

Bon-Bon
Telefon 44-42

Čokolada in bonboni:
Grič, Zagreb
Pecivo in kekxi:
Koestlin, Bjelovar

Priporoča se
manufakturna veletrgovina

F. HREHORIČ, Ljubljana

Tyrševa cesta 28

IVAN VRBINC
Ljubljana, Kolodvorska ul. 23

Stavbeno, pohištveno pleskarstvo, ličarstvo in soboslikarstvo

Se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela. — Izdelava zelo
solidna in po zmernih cenah

Doma in po svetu

Besedilo uredbe o uvedbi brezmesnih dni je že gotovo in so nekateri ministri uredbo že podpisali. Pričakovati je, da bo uredba razglašena še ta teden. Kot brezmesna dneva bosta določena ponedeljek in petek. Omejitve po tej uredbi pa ne bodo veljale za perutnino in drobnico. Izvajanje uredbe bodo nadzirale upravne oblasti I. stopnje.

Ban dr. Subašić je podpisal odlok, s katerim zagotavlja banovina Gospodarski slogi nadaljnji kredit 10 milijonov din za nabavo hrane za pasivne kraje. Skupno je dosedaj izdala banovina Hrvatska za prehrano prebivalstva in nabavo krme že 30 milijonov din.

Število v vsej državi zaposlenega delavstva se je v februarju v primeri z januarjem po podatkih SUZORja povečalo za 15.104 zavarovancev, na skupno 666.148. V primeri z lanskim februarjem pa je letos še vedno za 14.372 delavcev manj zaposlenih.

Pokojninski zavod v Zagrebu namerava sezidati velik stanovanjski blok. V ta namen je določenih 200 milijonov din. Od Praštedione je kupil Pokojninski zavod veliko zemljišče za 14,8 milijona din.

Torpedovka »Ljubljana« so začeli dvigati. Pri tem pomagata tudi dva italijanska vlačilca. Upajo, da bo torpedovka v osmih dneh dvignjena, nakar bo odpeljana v splitsko ladjedelnico. Še letos bi bila nato torpedovka Ljubljana zopet uvrščena v našo vojno mornarico.

Iz ljutomerskega okraja, ki je glavno središče izvoza jaje iz Slovenije, je bilo v letošnjem 1. tromesečju izvoženih 27 vagonov jaje v Švico, 7 v Nemčijo, 4 na Češko-Moravsko in 2 vagona v Italijo.

V Romuniji so zaradi velike zunanje politične napetosti, ki je nastala v zadnjih dnevih zaradi južno-vzhodne Evrope, zelo vznemirjeni. Tuja propaganda je v Romuniji zelo močna. Silne skrbi povzroča tudi tuja špijonaža, ki je zelo delavna. V Romuniji mislijo, da je

nadaljnji razplet zunanje politične situacije odvisen zlasti od dveh stvari: 1. če se posreči vzdržati fronta na Norveškem in 2. če Sovjetska Rusija ne bo intervenirala v evropskem konfliktu.

Angleški veleposlanik v Ankari, ki je prišel v Sofijo, je baje zahteval od bolgarske vlade, kakor poročajo »Basler Nachrichten«, da dovoli zavezniški vojski prehod skozi svoje ozemlje, če bi bila Romunija napadena. Govoril je baje tudi o možnostih, ki bi nastale, če bi prišlo do vojne med Italijo in zavezniki. Angleški veleposlanik je nadalje ponudil bolgarski vladi, da odkupi Anglija vse bolgarsko blago, ki je dosedaj odhajalo v Nemčijo. Tudi izredne kredite je pripravljena dati Anglija Bolgarski. Končno je izjavil, da je pripravljena Anglija posredovati za ureditve bolgarskih revizionističnih teženj. Na drugi strani pa se poroča, da je bivanje angleškega ankarskega poslanika v Sofiji samo v zvezi z ustanovitvijo angleške trgovinske družbe za Balkan. Ta družba bo imela v vseh balkanskih državah svoje podružnice.

Se ta teden bo odpotovala posebna romunska delegacija v Moskvo, da skuša doseči obnovev normalnih gospodarskih odnošajev s Sovjetsko Rusijo.

Turški zunanji minister Saradžoglu je v razgovoru z grškimi novinarji naglasil odločno voljo Turčije, da se ohrani mir. Nato je govoril o odnošajih Turčije do Grčije ter dejal: Če bi nastopili težki časi za Grčijo, morete biti prepričani, da bosta turški narod in turška armada popolnoma na strani Grčije.

Sovjetska agencija poroča, da je bil Vorošilov razrešen kot komisar za vojsko ter imenovan za pomočnika predsednika sveta komisarjev. Za vojnega komisarja je bil imenovan Timošenko, dosedaj poveljnik kijevskega vojnega okroga. Timošenko je Ukrajinec ter veča kot strokovnjak za motorizirano vojsko. S posebnim ukazom so bili imenovani za maršale sovjetske vojske Timošenko ter poveljnika vojnih okrogov Sapožnikov in Koljuk.

Izšel je nadalje ukaz, s katerim se uvajajo v sovjetski vojski zopet čini generalov in admiralov. Poseben odbor vojaških strokovnjakov bo sestavil listo novih generalov in admiralov.

Smrtna kazen za vohune in za sabotažo je bila uvedena v Angliji.

**KNJIGOVESNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**

reg. zadr. z o. zav.

**LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6**

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrance, journale, žolske zvezke, mape, odjemalne knjižlice, risalne bloke itd.

Sejmi

- 13. maja: Središče.
- 14. maja: Bušča vas, Metlika, Mozirje, Radovljica, St. Vid pri Stični, Marenberg, Pristava, Laško, Radohova vas, Dol. Lendava, Ormož, Ljutomer, Maribor.
- 15. maja: Ljubljana, Celje, Trbovlje.
- 16. maja: Lukovk, Ig, Šmihel-Stopiče, Kočevska reka, Krka, Moravče, Studenec pri Krškem, Vojnik, Slivnica pri Celju, Pilštajn, Razkrižje, Turnišče.
- 17. maja: Maribor.
- 18. maja: Rakek, Brežice, Celje, Trbovlje.

Pred 300 leti

se je pripisovalo z Rogaško slatino dosežena zdravljenja neki tajinstveni sili.

Danes

je ta zdravilna moč znano-stveno ugotovljena. Je to blagodar naravo trpečemu človeštvu.

Pa tudi za zdrave

je Rogaška slatina neprecenljiva za ohranitev zdravja. Tudi Vam bo Vaš organizem poplačal z večjo odpornostjo, če namesto druge pijete Rogaško slatino!

DIAMANT
PLETILNI STROJI
najnovjše konstrukcije,
poznano kvalifetno delo

Igle za pletilne stroje
vseh strojnih sistemov

ADOLF FÜHR, LJUBLJANA
Masarykova cesta št. 19 ● Telefon št. 44-34

PLETENINE
F. & M. ROZMAN

LJUBLJANA

Gosposka ul. 4

Židovska ul. 7 Tyrševa c. 5 „Slavija“

BIRMANSKA DARILA

ure, zlatnina, srebrnina in optični predmeti po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar — LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA ŠTEV. 36

A. Žibert trgovina s čevlji
Ljubljana, Prešernova ulica

Tel. 37-98

vljudno naznanja cenj. občinstvu, da je za dame in gospode došla večja pošiljka čevljev najmodernejših oblik in barv najboljših tvrdk, kakor:

Bally in F. L. Popper itd.

Predno obesite oz.
kupite nove zavese,
si oglejte izložbe
tvrdke

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Poseben oddelek za linolej, zavese itd.

Elegantne plašče, površnike, obleke

nudi damam in gospodom po nizkih cenah
konfekcija **Lukič**, Ljubljana, Stritarjeva 9